

Foretræde for Socialudvalget vedr. tvangsadoption

Procedure ved foretræde for Socialudvalget:

- a. Formanden for udvalget åbner mødet
- b. Oplæg fra kommunen
- c. Spørgsmål fra udvalget (ikke til udvalget)

Tidsrammen for alle punkter er 15 minutter.

Forslag til oplæg:

Søren:	<p>Odense Kommunes hensigt med henvendelsen til Folketingets Socialudvalg er at sætte fokus på et område indenfor den sociale lovgivning, hvor fortolkning og praksis af loven strider imod hensigterne om at bryde den negative social arv. Der tænkes her på Adoptionsloven, nærmere bestemt reglerne vedr. tvangsadoption.</p> <p>Det modstridende element, at tale om tidlig indsats og samtidig ikke have mulighed for at gennemføre en tvangsadoption vedr. et spædbarn, kommer i Odense Kommune tydeligt frem i efteråret 2004, hvor vi stifter bekendtskab med et kommende forældrepar, hvor begge forældre er udviklingshæmmede og psykisk skrøbelige.</p> <p>Graviditeten opdages for sent til, at moderen kan få en abort og moderen overvejer i starten at bortadoptere barnet, men efterfølgende afviser hun dette. Parret erkender dog, at de ikke kan være forældre på fuldtid og giver samtykke til, at barnet umiddelbart efter fødslen anbringes i en plejefamilie.</p> <p>Den kommende mor har et funktionsniveau som en 8 årige og den kommende far er som nævnt udviklingshæmmedet, psykisk meget skrøbelig og har desuden en aparte seksualitet - han er seksuelt tiltrukket af små piger.</p> <p>Dette kommende forældrepar vil på ingen måde kunne tage vare på et barn og de vil ej heller kunne lære det. Dette barns videre skæbne er at vokse op som anbragt. På trods af at det allerede før barnets fødsel er påvist, at forældrene ikke ville kunne varetage forældreansvaret/forældreomsorgen - er det ikke muligt at tvangsadoptere barnet.</p>
---------------	--

	<p>Her er det åbenbart, at der ikke tages hensyn til barnets tarv og barnets videre mulighed for at få en almindelig opvækst. Det er i eksempler som disse, at der bør være mulighed for tvangsadoption direkte fra fødslen.</p>
<p>Rene:</p>	<p>Regeringen fremlagde i juni 2003 sit politiske udspil om negativ social arv "En god start til alle børn". Tre strategier står centralt i det videre arbejde for at give alle børn og unge mulighed for at udfolde deres evner maksimalt.</p> <p>Den ene er: Tidlig indsats i forhold til udsatte børn og reform af anbringelsesområdet.</p> <p>Samtidig i juni 2003 udsender Civildirektoratet (nu Familiestyrelsen) en skrivelse vedr. "Orientering om behandling af sager om tvangsadoption", hvor det fremgår, at reglerne om tvangsadoption navnlig vil kunne anvendes overfor børn, der igennem længere tid af kommunen har været anbragt i familiepleje og, hvor de biologiske forældre har undladt at opretholde en rimelig kontakt.</p> <p>Civilretsdirektoratet opstiller to muligheder for tvangsadoption, jf.:</p> <p>1) Adoptionslovens § 9, stk 2. Denne lovbestemmelse anvendes navnlig overfor børn, der igennem længere tid af kommunen har været anbragt i familiepleje og, hvor de biologiske forældre har undladt at opretholde en rimelig kontakt med barnet.</p> <p>2) Adoptionslovens § 10. Bestemmelsen tager særligt sigte på de såkaldte "glemte" børn på institutioner, dvs. børn uden kontakt til biologiske forældre. Reglerne har til formål at sikre, at plejeforældre, der er interesseret i at adoptere et institutionsanbragt barn, får rimelig sikkerhed for, at de, hvis en passende observationsperiode i hjemmet fungerer tilfredsstillende, kan adoptere barnet, selv om barnets forældre ikke - hvis adoptionen bliver aktuel - vil give samtykke.</p> <p>Langt de fleste sager om tvangsadoption vil således omhandle børn, som i forvejen er undergivet social forsyng, dvs. anbragt iht. Serviceloven. Ved tvangsadoption af anbragte børn kræves der samtykke fra Den Sociale Ankestyrelse.</p> <p>Ankestyrelsen har telefonisk bekræftet, at en tvangsadoption vedr. et nyfødt barn anses for usandsynligt. Der er ingen fortilfælde i Danmark. I den nugældende lov vurderes der ej heller at være basis for en tvangsadoption direkte fra fødslen, idet lovens bestemmelser om, at barnets samvær med forældrene skal være direkte til skade for barnet, nødvendigvis indikerer, at samværet skal vurderes over tid.</p>

I Civildirektoratets vejledning om statsamternes behandling af adoptionssager, marts 2003, står der endvidere vedr. tvangsadoption flg.:

“Der kan i statsamtets afgørelse lægges vægt på, om kommunen på baggrund af grundige undersøgelser har anset det for udelukket, at barnet kan vende tilbage til sit hjem.

Efter praksis skal der endvidere være tale om, at barnet har en vis alder. Desuden skal der have været manglende kontakt mellem barnet og de biologiske forældre i en vis årrække, typisk i en periode på mellem 6-8 år, og den manglende kontakt skal som udgangspunkt skyldes forældrenes manglende forsøg på kontakt.”

Dette betyder, at det i dag ikke er muligt at lave en tvangsadoption vedr. et spædbarn, da dette barn i sagens natur ikke kan have været anbragt igennem længere tid og forældrene har ikke fået mulighed for at vise, om de kan holde en rimelig kontakt til barnet.

Mangel på mulighed for at lave en tvangsadoption vedr. spædbørn strider efter Odense Kommunes holdning mod intentionen om tidlig indsats i forhold til udsatte børn og det sætter forældres retsstilling langt højere end barnets ret til en god opvækst.

En tvangsadoption skal stadig være den sidste udvej, men det skal være en udvej, som i praksis kan og bør anvendes.

Alternativet til en tvangsadoption er, som vi har beskrevet i vores henvendelse, en barndom præget af “at være anbragt” - dvs. du er anderledes - du er ikke som dine kammerater - du har på forhånd langt dårligere livsbetingelser end jævnaldrende. Livsbetingelser som ikke er forenelige med “en god start til alle børn” og ønsket om at bryde den negative sociale arv.

*****

Endnu et eksempel på manglende mulighed for tvangsadoption, jf. SM O-99-96:

Et Børn og unge-udvalg anbefaler adoption uden samtykke vedr. et fem år gammelt barn, der, siden det var 4 mdr. gammelt, har været anbragt i nuværende plejefamilie.

Der har tidligere været anmodet om tilladelse til bortadoption. Da barnet var 16 måneder gammelt, traf Ankestyrelsen afgørelse om afslag på samtykke til adoption. Begrundelsen var, at årsagen til, at moderen ikke havde haft kontakt med barnet i ca. 1 år, ikke var manglende interesse, men skyldtes afgørelserne om

samværsafbrydelse af hensyn til barnet p.g.a. moderens psykiske lidelse.

Barnet er nu 5 år og der har ikke været kontakt mellem moder og barnet i stort set hele barnets levetid. Barnet har i alle årene været anbragt uden samtykke på et, for moderen, anonymt opholdssted og med afbrudt samvær. Moderen har pga. psykisk lidelse fået tilkendt højeste førtidspension. Moderen havde forsøgt at opspore barnet.

Ankestyrelsen gav iht. adoptionslovens § 9, stk. 2 ikke samtykke til, at barnet blev bortadopteret uden samtykke.

Ankestyrelsen lagde ved afgørelsen vægt på, at årsagen til den manglende kontakt med barnet ikke skyldtes moderens manglende interesse for barnet, da barnet siden få måneder efter fødslen havde været anbragt uden for hjemmet uden samtykke på et for moderen anonymiseret opholdssted og uden adgang for moderen til at have samvær med barnet.

Ankestyrelsen fandt ikke, at det var udelukket, at der på længere sigt kunne etableres samvær mellem den biologiske moder og barnet under barnets fortsatte ophold i plejefamilien.

Ankestyrelsen var således ikke enig i Børn og unge-udvalgets anbefaling af adoption uden forældremyndighedsindehaverens samtykke.